NORAKSTS
Lieta Nr.A420496912
(A01790-13/4)

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2013.gada 10.janvārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Ābele
ar tulku Zoju Augustausku,

piedaloties pieteicējai *J.S.* un atbildētāju Dagdas novada pašvaldību pārstāvošās iestādes Dagdas novada domes pārstāvjiem *K.M.* un *J.P.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *J.S.* pieteikuma par Dagdas novada domes 2012.gada 30.maija lēmuma Nr.5 (30.§, 30.10.p.) atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Dagdas novada domes 2012.gada 30.maija lēmumu Nr.5 (30.§, 30.10.p.) (turpmāk – Lēmums), pamatojoties uz Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta pirmo daļu, nolemts: 1) izbeigt ar 2012.gada 30.maiju zemes lietošanas tiesības *S.R.*, personas kods */personas kods/*, uz zemes vienību ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/* 8,3ha platībā (turpmāk arī – strīdus zeme) Ķepovas pagastā un 2) noteikt, ka līdz 2013.gada 29.maijam bijušās zemes lietotājas mantiniekiem ir zemes nomas pirmtiesības.

Lēmumā secināts, ka zemes lietotājiem, kuri nav veikuši zemes kadastrālo uzmērīšanu, kā arī tiem, kuri Valsts zemes dienestā nav iesnieguši iesniegumu lēmuma par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu, ir izbeidzamas zemes pastāvīgās lietošanas tiesības.

[2] 2012.gada 9.jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *J.S.* pieteikums par Lēmuma atcelšanu, kurā norādīti šādi apsvērumi:

[2.1] Saskaņā ar Dagdas novada Ķepovas pagasta pārvaldes 1996.gada 8.maija sēdes protokolu Nr.23 *S.R.*, personas kods */personas kods/*, piešķirta patstāvīgā lietošanā 8,3 ha mantojamā zeme ar kadastra Nr. */kadastra numurs/*, kas atrodas Ķepovas pagastā, Dagdas novadā. Strīdus zeme bija *S.R.* vecāku zemes gabals, bet viņai bija grūtības pierādīt, ka viņai ir mainījies tēva vārds, tāpēc viņa piekrita no Ķepovas pagasta iznomāt strīdus zemi. *S.R.* vēlējās, lai tiesa konstatē juridisko faktu, ka viņa ir *A.G.* meita un *A.G.* īpašumu mantiniece.

[2.2] *S.R.* maksāja nekustamā īpašuma nodokli, tai skaitā arī par 2011.gadu.

[2.3] */miršanas datums/ S.R.* nomira. Saskaņā Rīgas apgabaltiesas zvērinātas notāres Sandras Jakušenokas 2012.gada 22.jūnijā izsniegto Mantojuma apliecību *J.S.* tika apstiprināta

mantojuma tiesībās uz mirušās *S.R.* visu atstāto mantojumu, tai skaitā uz strīdus zemi. Pieteicēja ir neizpratnē, vai Dagdas novada pašvaldība varēja izdot administratīvu aktu, kas skar personu, kura jau ir mirusi.

[3] Atbildētāju Dagdas novada pašvaldību pārstāvošā iestāde – Dagdas novada dome – rakstveida paskaidrojumā tiesai prasījumu neatzīst, uzskata pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu, papildus norādot, ka Dagdas novada pašvaldība 2012.gada 30.maijā atbilstoši likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 4.panta trešajai daļai pieņēma Lēmumu, pamatojoties uz saņemto informāciju no Valsts zemes dienesta Latgales reģionālās nodaļas, ka attiecībā uz minēto zemes platību nav pieņemts atzinums par īpašuma tiesību atjaunošanu, kā arī nav iesniegts zemes robežu plāns.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz pieteikumā tiesai norādītajiem apstākļiem.

Tiesas sēdē atbildētāju pārstāvošās iestādes pārstāvji pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumā tiesai norādītajiem apstākļiem.

Motīvu daļa

[5] Noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[6] Tiesa lietā konstatē šādus faktiskos apstākļus, par kuriem nav strīda:

[6.1] Ar Dagdas novada Ķepovas pagasta pārvaldes 1996.gada 8.maija lēmumu Nr.23 nolemts izdalīt *S.R.* pastāvīgā lietošanā ar izpirkšanas tiesībām 8,3ha zemes ar kadastra Nr.*/kadastra apzīmējums/ /ciems/* (lietas lapa 8).

[6.2] 2011.gada 3.aprīlī *S.R.* mirusi, un uz visu atstāto mantojumu apstiprināta viņas meita *J.S.* (lietas lapa 7, 10).

[6.3] Ar 2011.gada 30.maija vēstuli Nr.2-04-L/407 Valsts zemes dienesta Latgales reģionālā nodaļa informē Dagdas novada domi un nosūta tai sarakstu ar zemes vienībām, kurām noteikts statuss – zemes lietojums. Šajā sarakstā ir norādīta arī strīdus zeme (lietas lapa 31-33).

[6.4] 2012.gada 30.maijā tiek pieņemts Lēmums (lietas lapa 5).

[7] Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma (turpmāk – Pabeigšanas likums) 25.panta pirmā daļa (šeit un turpmāk citētās tiesību normas izteiktas redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas brīdī) noteic, ka juridiskajām un fiziskajām personām, kurām zeme piešķirta pastāvīgā lietošanā, zemes pastāvīgās lietošanas tiesības izbeidzas, ja:

1) līdz pabeigšanas datumam vai — šā likuma 23.panta otrajā daļā minētajos gadījumos — līdz 2007.gada 30.novembrim persona nav iesniegusi zemes izpirkšanas (pirkšanas) pieprasījumu vai tas nav iekļauts Lauku zemes izpirkšanas reģistrā;

2) līdz 2008.gada 1.septembrim nav iesniegts Valsts zemes dienesta teritoriālajā struktūrvienībā reģistrācijai Valsts nekustamā īpašuma kadastra informācijas sistēmā zemes robežu plāns vai apliecinājums par priekšapmaksas veikšanu privatizācijas sertifikātos pirms zemes izpirkuma (pirkuma) līguma slēgšanas (32.pants);

3) 23.panta vienpadsmitajā daļā noteiktajos termiņos Valsts zemes dienesta teritoriālajai struktūrvienībai nav iesniegts iesniegums un attiecīgie dokumenti lēmuma pieņemšanai par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu vai saņemts atteikums izpirkt (pirkt) zemi;

4) līdz 2010.gada 30.decembrim nav noslēgts zemes izpirkuma (pirkuma) līgums ar valsts akciju sabiedrību „Latvijas Hipotēku un zemes banka", arī tādā gadījumā, ja līdz zemes kadastrālajai uzmērīšanai un izpirkuma (pirkuma) līguma slēgšanai ir veikta priekšapmaksa.

Saskaņā ar šī likuma 5.panta pirmo daļu pabeigšanas datums ir 2006.gada 31.augusts.

Savukārt likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 4.panta otrā daļa noteic, ka Valsts zemes dienesta teritoriālā struktūrvienība sagatavo un iesniedz pašvaldībām kadastra datus līdz:

1) 2010.gada 31.augustam par tām zemes vienībām, par kurām līdz 2010.gada 31.maijam nav iesniegts iesniegums lēmuma pieņemšanai par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu;

2) 2010.gada 30.decembrim par tām zemes vienībām, par kurām līdz 2010.gada 31.augustam nav iesniegts zemes robežu plāns reģistrācijai Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā un iesniegums lēmuma pieņemšanai par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu;

3) 2011.gada 30.jūnijam par tām zemes vienībām, par kurām nav noslēgti zemes izpirkuma (pirkuma) līgumi ar valsts akciju sabiedrību "Latvijas Hipotēku un zemes banka" līdz 2010.gada 30.decembrim.

Šī panta trešā daļa noteic, ka pašvaldības, pamatojoties uz šā panta otrajā daļā norādītajiem kadastra datiem, pieņem lēmumu par to, ka zemes lietotāja tiesības lietot viņam piešķirto zemi ir izbeigušās, un līdz 2011.gada 30.septembrim iesniedz to Valsts zemes dienesta teritoriālajai struktūrvienībai.

[8] Tiesa no lietas materiāliem, jo īpaši Valsts zemes dienesta Latgales reģionālās nodaļas sniegtās informācijas konstatē, ka līdz iepriekš minētajiem normatīvajos aktos norādītajiem datumiem par strīdus zemi nebija pieņemts lēmums par tās piešķiršanu īpašumā par samaksu, netika iesniegts arī zemes robežu plāns, nebija noslēgts izpirkuma līgums, kā arī uz strīdus zemi netika atjaunotas īpašuma tiesības.

Apstākli, ka īpašuma tiesības uz strīdus zemi nebija atjaunotas, apliecina pieteikumā norādītais, ka *S.R.* bija grūtības pierādīt, ka ir mainījies viņas tēva vārds, tādēļ viņa piekrita no Ķepovas pagasta nomāt strīdus zemi, turklāt *S.R.* ar tiesas starpniecību vēlējās konstatēt juridisko faktu, ka viņa ir *A.G.* meita (lietas lapa 4). Turklāt ne līdz tiesas sēdei, ne arī tiesas sēdē pieteicēja neiesniedza pierādījumus, ka *S.R.* uz strīdus zemi būtu atjaunotas īpašuma tiesības vai *S.R.* līdz normatīvajos aktos noteiktajiem termiņiem būtu iesniegusi zemes robežu plānu, vai noslēgusi izpirkuma līgumu.

Savukārt tas, ka Mantojuma apliecībā ir norādīts, ka mantas sastāvā ietilpst arī strīdus zeme, automātiski neapliecina īpašuma piederību mantojuma atstājējam. To noteic Ministru kabineta 2008.gada 4.augusta noteikumi Nr.618 „Noteikumi par mantojuma reģistra un mantojuma lietu vešanu" 107.pants (noteic, ka zvērināta notāra izsniegtā mantojuma apliecība apliecina mantinieka mantošanas tiesības, bet neapliecina īpašuma piederību mantojuma atstājējam), tas ir norādīts arī pašā Mantojuma apliecībā. Īpašuma piederību konkrētai personai apliecina speciāli dokumenti, piemēram, dokumenti par īpašuma tiesību atjaunošanu, īpašuma izpirkšanu, kā arī ieraksts zemesgrāmatā. Konkrētajā gadījumā šādi apstākļi nav konstatējami.

Tādējādi tiesa atzīst, ka iestāde pamatoti lēma par strīdus zemes lietošanas tiesību izbeigšanu.

[9] Pabeigšanas likuma 25.panta otrā daļa noteic, ka persona, kurai zemes pastāvīgās lietošanas tiesības izbeidzas šā panta pirmajā daļā minētajos gadījumos vai kurai zemes pastāvīgās lietošanas tiesības izbeigušās saskaņā ar likumu "Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos", iegūst zemes nomas pirmtiesības uz tās lietošanā bijušo zemi. Zemes nomas līgumu slēdz uz laiku, kas nav mazāks par 10 gadiem, ja vien zemes nomnieks nevēlas noslēgt zemes nomas līgumu uz īsāku termiņu. Ja zemes nomnieks vēlas, zemes nomas līgums tiek pagarināts. Zemes nomniekam ir tiesības zemes nomas līgumu ierakstīt zemesgrāmatā.

Savukārt likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos" 3.panta ceturtā daļa noteic, ka zemi piešķir pastāvīgā lietošanā fiziskajām personām ar lietošanas tiesību pāreju citām personām vai pastāvīgā lietošanā — juridiskajām personām uz to pieprasījuma pamata, bet no likuma „Par zemes lietošanu un zemes ierīcību", kas gan uz Lēmuma pieņemšanas brīdi bija zaudējis spēku, 14.panta (noteic, ka tādas personas nāves

gadījumā, kurai zeme piešķirta pastāvīgā lietošanā ar lietošanas tiesību pāreju citām personām, zemes lietošanas tiesības pāriet tās mantiniekiem. Ja uz zemes ir uzceltas dzīvojamās ēkas, ēkas komercdarbības veikšanai vai citas būves, zemes lietošanas tiesības var pāriet tikai tām personām, kuras mantošanas vai atsavināšanas rezultātā ir ieguvušas īpašumā šīs ēkas vai būves) sistēmiskas interpretācijas kopsakarā ar pārējiem zemes reformu regulējošiem normatīvajiem aktiem izriet, ka fiziskām personām zeme tika piešķirta pastāvīgā lietošanā ar lietošanas tiesību pāreju citām personām un tādas personas nāves gadījumā, kurai zeme piešķirta pastāvīgā lietošanā ar lietošanas tiesību pāreju citām personām, zemes lietošanas tiesības pāriet tās mantiniekiem. Lai arī Ķepovas pagasta pārvaldes 1996.gada 8.maija lēmumā nav tieši norādīts, ka zeme tiek piešķirta pastāvīgā lietošanā ar lietošanas tiesību pāreju citām personām, tiesa, ņemot vērā likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas lauku apvidos" 3.panta ceturto daļu, atzīst, ka *S.R.* strīdus zeme tika piešķirta pastāvīgā lietošanā ar lietošanas tiesību pāreju citām personām.

Līdz ar to tiesa, ņemot vērā iepriekš minēto, atzīst, ka iestāde pamatoti lēma arī par to, ka *S.R.* mantiniekiem saskaņā ar Pabeigšanas likuma 25.panta otro daļu ir strīdus zemes nomas pirmtiesības.

[10] Līdz ar to tiesa atzīst, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteikums – noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt *J.S.* pieteikumu par Dagdas novada domes 2012.gada 30.maija lēmuma Nr.5 (30.§, 30.10.p.) atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* D.Ābele

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvā rajona tiesas
tiesnese D.Ābele
Rīgā 2013.gada 10.janvārī